



Onderwerp : Zienswijze ontwerp programmabegroting SRE 2015

B&W vergadering : 6 mei 2014

Dienst / afdeling : BV/VBJZ

Aan de gemeenteraad,

Uw gemeenteraad heeft in haar vergadering van 4 februari 2014 een zienswijze gegeven op de herziene begroting 2014 SRE en de uitgangspunten voor de nieuwe gemeenschappelijke regeling Metropool op basis van het Transformatieplan. De herziene begroting 2014 is op 19 februari 2014 door de regioraad vastgesteld. De inwonerbijdrage 2014 is daarbij verlaagd van € 13,24 naar € 10,38 als gevolg van de over te dragen taken naar de subregio / gemeenten. Deze transformatie, waarover de 21 gemeenten gezamenlijk de regie voeren, is momenteel in volle gang en maakt als zodanig geen onderdeel van de voorliggende ontwerpbegroting 2015 SRE.

Het Transformatieplan dat op 19 februari 2014 is vastgesteld door de regioraad biedt de blauwdruk waarop de voorliggende ontwerp begroting 2015 is gebaseerd. De samenwerking binnen het Samenwerkingsverband regio Eindhoven verandert hierdoor van karakter. Vanaf 1 maart 2014 krijgt de regionale samenwerking in de regio vorm via de Metropoolregio Eindhoven (MRE). Op 1 januari 2015 wordt de transformatie ook formeel afgerond met de beoogde inwerkingtreding van de wijziging van de gemeenschappelijke regeling.

De regionale samenwerking is vernieuwd door een flexibele vorm van samenwerking en een transformatie van het SRE naar de Metropoolregio Eindhoven. Inmiddels hebben de regioraad en de deelnemende bestuurders stappen gezet om de regionale samenwerking vorm te geven.

Besloten is door de gemeenten dat zij meerwaarde zien in het samenwerken, maar dat deze samenwerking op een moderne manier moet worden vormgegeven. Er moet licht en flexibel worden samengewerkt op de thema's waarop dat nu nodig is. Samen met andere overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties werken we aan een regionale strategie op de domeinen economie, ruimte en mobiliteit.

Centraal in de Metropoolregio Eindhoven staat het Regionaal Platform. Alle leden van de 21 colleges van burgemeester en wethouders vormen samen het Regionaal Platform. Zij richten zich op drie regionale hoofdthema's: economie, ruimte en mobiliteit. Samen met andere overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties worden deze drie thema's verkend en wordt de regionale strategie bepaald.

De nieuwe bestuurlijke werkwijze is flexibel en bottom-up. Door deze transformatie wordt verantwoordelijkheid van de individuele gemeenten voor de regionale samenwerking versterkt. Zij moeten het zelf doen. In de Regionale Agenda worden de thema's vastgelegd waar op regionale schaal afspraken over moeten worden gemaakt. Deze Regionale Agenda wordt door de 21 gemeenteraden bekrachtigd.

Deze in de Regionale Agenda benoemde thema's worden uitgewerkt in werkplaatsen en gesprekstafels en afgestemd in het Regionaal Platform. In deze overlegvormen vindt afstemming en uitwerking van concrete beleidsthema's plaats. In de werkplaats gaat het om "het doen", "het ontwikkelen". Een kleine groep mensen (namens overheid en eventueel bedrijfsleven en kennisinstellingen) levert vanuit hun specialisme een

bijdrage aan de oplossing van actuele beleidsopgaven. Een gesprekstafel stemt de aanpak van voornamelijk lokale en subregionale vragen af. Doel is om tot actie te komen. De huidige werkplaatsen hebben als thema economische strategie, werklocaties, arbeidsmarkt, strategie ruimte, wonen, zorg vernieuwing. Voorlopig is er slechts één overlegtafel die duurzaamheid als thema heeft. In de toekomst kan het aantal werkplaatsen en gesprekstafels veranderen.

De nieuwe bestuurlijke werkwijze is flexibel en bottom-up. Door deze transformatie wordt verantwoordelijkheid van de individuele gemeenten voor de regionale samenwerking versterkt. Zij moeten het zelf doen. In de Regionale Agenda worden de thema's vastgelegd waar op regionale schaal afspraken over moeten worden gemaakt. Deze Regionale Agenda wordt door de 21 gemeenteraden bekrachtigd. In zogenaamde werkplaatsen worden de in de Regionale Agenda benoemde opgaven en thema's verkend en uitgewerkt. De resultaten van de werkplaatsen worden voorgelegd aan het Regionaal Platform en als regionale strategie verankerd in de Regionale Agenda.

Momenteel ligt de ontwerpbegroting SRE 2015 ter bespreking voor en heeft uw gemeenteraad de gelegenheid om daarop voor 1 juni 2014 een zienswijze kenbaar te maken aan het bestuur van het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven. Het dagelijks bestuur zal de binnengekomen reacties en het advies van het portefeuillehouders overleg financiën voorleggen aan de regioraad. Op 25 juni 2014 neemt de regioraad een besluit over de ontwerp programmabegroting 2015. Inhoudelijk en financieel geeft de aangeboden ontwerp begroting aanleiding tot de volgende opmerkingen.

1. De herziene begroting 2014 voorzag in een bijdrage voor SRE oud, een inwonerbijdrage van € 0,30 voor de uitvoering van de taken die op een later tijdstip worden overgedragen. Dit betrof een eenmalige bijdrage. Echter in de voorliggende begroting 2015 wordt wederom een incidentele bijdrage van € 0,13 per inwoner geraamd, die benodigd is voor het programma SRE oud.
2. De transformatie van het SRE naar Metropoolregio Eindhoven heeft ook frictiekosten tot gevolg. Hierbij wordt er wel van uitgegaan dat:
 - a. de gemeenten al het (productieve) personeel (11,3 fte) overnemen dat nu de taken uitvoert die aan de gemeenten worden overgedragen. In 2014 worden deze personele kosten door het SRE ten laste gebracht van de Transformatiereserve. Vanaf 2015 worden deze kosten doorberekend aan de deelnemende gemeenten en bedraagt het maximale risico ongeveer € 0,90 per inwoner per jaar.
 - b. dat de afbouw van het overige personeelsbestand (afbouw overhead én afbouw SRE milieudienst, 26,7 fte) geleidelijk in 5 jaar plaatsvindt. Deze lasten worden door het SRE voor 5 jaar ten laste van de Transformatiereserve gebracht.
 - c. alsdan geen wachtgeldverplichtingen resteren.

Onzeker is nog of het daarvoor gereserveerde bedrag voldoende is. In 2018 zal helder worden of het hiervoor gereserveerde bedrag afdoende is. Daarom moet afgesproken worden dat het dagelijks bestuur het Regionaal Platform periodiek informeert over de stand van zaken. Gemeenten kunnen dan met elkaar tijdig bezien welke extra inspanningen geleverd moeten om te komen tot een tijdige afbouw van het boventallig personeelsbestand en elkaar daar ook op aanspreken.

Beleidsmatige context

Op dit moment wordt hard gewerkt aan het implementeren van de nieuwe werkwijze. Dat proces heeft enige tijd nodig om te kunnen beoordelen of de nieuwe werkwijze leidt tot verbeteringen in de beleidsvoering. Uw raad heeft dat ook onderkend. Als zienswijze voor de op te stellen gemeenschappelijke regeling is eerder al kenbaar gemaakt dat het zinvol is om een evaluatie te houden naar de situatie per 1 januari 2017.

Daarbij dient ook de opstelling van de deelnemende gemeenten betrokken te worden. Gemeenten zijn namelijk de dragende pijlers van de Metropoolregio Eindhoven. Zij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Regionale Agenda en de daarop gebaseerde jaarlijkse voortgangsrapportages (actualisaties). Afspraken hierover dienen vastgelegd te worden in convenanten of beleidsovereenkomsten met daarbij behorende financiële arrangementen. Deze financiële afspraken worden niet opgenomen in de begroting

van de Metropoolregio Eindhoven doch in de begrotingen van de betrokken gemeenten. Indien dit voor onze gemeente gevolgen heeft zullen wij dit opnemen in de Berap en in de programma-begroting van 2015 en volgende jaren.

De ontwerp-programmabegroting 2015 is gebaseerd op het nieuwe organisatiemodel dat het gevolg is van het Transformatieplan. Beseft wordt dat er geen sprake is van een blanco-situatie. De nieuwe organisatie wordt opgebouwd vanuit de oude SRE organisatie. Als eigenaren zijn de 21 gemeenten daarvoor ook verantwoordelijk. In de praktijk zal na het overgangsjaar 2014 moeten blijken of de nieuwe werkwijzen en de daaraan ondersteunende organisatie lean en doeltreffend kunnen functioneren. Wij zullen dat kritisch volgen. Eerder heeft de gemeenteraad al gevraagd om een evaluatie per 1-1-2017.

In het transformatieplan zijn ook taken opgenomen die door de Metropoolregio Eindhoven niet meer verricht worden. De inwonerbijdrage wordt daardoor ook verlaagd. Gemeenten kunnen besluiten die taken in subregionaal verband op te pakken en daarvoor de vrijgevallen middelen in te zetten. Dat proces is nu gaande en verloopt moeizaam, ook voor wat betreft de financiële uitkomsten. Het eindpaaltje is pas eind 2014 beschikbaar. Dan blijkt of de operatie budgettair verlopen is. Ambtelijk is als aandachtspunt benoemd het efficiënt organiseren van de ambtelijke inzet voor de verschillende samenwerkingsprojecten. Ook hier geldt dat we 2014 aanmerken als overgangsjaar doch dat zaken in 2015 goed georganiseerd moeten zijn.

In de voorliggende ontwerp-begroting 2015 zijn de wettelijke taken op het terrein van verkeer en vervoer opgenomen als verplicht onderdeel van de bestuurlijke samenwerking. Bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal is momenteel in behandeling de Wet afschaffing plusregio's. Nog niet bekend is of dit wetsontwerp voor 1 januari 2015 kracht van wet krijgt en hoe het overgangsrecht zal luiden. Indien nodig zal dit in 2015 kunnen leiden tot een begrotingswijziging bij de Metropoolregio Eindhoven.

Beoogd effect en/ of resultaat

1. In 2015 een adequate ondersteuningsstructuur in het leven roepen voor de regionale samenwerking.
2. Zorg te dragen voor een adequate uitvoering van de wettelijke taken die (nog) bij de metropoolregio Eindhoven berusten.
3. Zorg te dragen voor een adequate vervulling van oude SRE taken, die niet zijn overgegaan naar een of meer deelnemende gemeenten en/of die om bestuurlijke, formele, personele of financiële reden niet (meteen) kunnen worden beëindigd.

Argumenten

1. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) moet het algemeen bestuur (regioraad) jaarlijks een sluitende begroting opstellen die moet worden toegestuurd aan gedeputeerde staten.
2. Op grond van de Gemeentewet zijn de deelnemende gemeenten risicodragend voor een niet sluitende begroting van het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (verplichte uitgave).

Kanttekeningen

1. In de ontwerp-begroting 2015 benoemt het SRE op pagina 29: "Integrale afstemming van locatie specifieke vraagstukken ten behoeve van een evenwichtige ontwikkeling van het woon- en werkklimaat. [...] Dit is te bereiken door een integrale benadering en afweging binnen het gehele fysieke domein (werklocaties, woonlocaties, mobiliteit/infrastructuur en voorzieningen)." We constateren dat dit een uitbreiding is op de taken van het SRE ten opzichte van het Transformatieplan SRE deel 1 Projectenportfolio, waarin de taken voor het programma Regionaal ruimtelijke strategie helder zijn afgebakend. De centrale vraag van het programma is wat de Brainportregio op ruimtelijk gebied nodig heeft om de concurrentieslag met andere vooraanstaande kennisregio's niet te verliezen. In de ontwerp-begroting wordt deze opgave nu uitgebreid naar de zorg voor een goede ruimtelijke ordening in algemene zin. Deze onderdelen kunnen uit het programma vervallen en daarmee kunnen ook de kosten van het programma verder worden beperkt.
2. In de ontwerp-begroting 2015 ontbreekt een omschrijving van de relatie tussen het RRO en de Metropoolregio Eindhoven. Het RRO is het aangewezen overlegorgaan (artikel 37 provinciale verordening Ruimte) om regionale afspraken te maken over ruimtelijke ontwikkeling. Onduidelijk is hoe

het Regionaal Platform en de werkplaatsen aanhaken op het RRO en op welke manier bij de voorbereiding voor het RRO de bijdrage van alle 21 gemeenten is gewaarborgd via deze weg. Op basis van de ontwerpbegroting is onze constatering namelijk dat vertegenwoordiging niet is gewaarborgd en tevens wordt vertroebeld door betrokkenheid van bedrijven en instellingen terwijl het RRO afstemmingsorgaan is van gemeenten, provincie en waterschappen.

3. In de ontwerpbegroting 2015 wordt uitgegaan van een inwonerbijdrage van € 10,006. Deze bijdrage bestaat voor € 4,30 uit een algemene bijdrage, die naar onze mening onvoldoende is onderbouwd. Zo is het naar onze mening niet uit te leggen waarom voor het organiseren van het Regionaal Platform ruim 10.000 uren (= 7,5 fte) geraamd zijn (zie pagina 18), terwijl het SRE op dit punt slechts "ondersteunt en faciliteert".
4. Toekomstige bezuinigingen. Wij voorzien dat alle gemeenten in de regio Zuidoost Brabant voor 2015 en verdere jaren worden geconfronteerd met aanzienlijke bezuinigingen. Daarom is het niet uit te sluiten dat bij de gemeentelijke programmabegrotingen 2015 ook aan de Metropoolregio Eindhoven wordt verzocht om bij te dragen aan deze aanvullende bezuinigingen. Dit kan leiden tot nieuwe aanpassingen in de taakuitvoering door de Metropoolregio Eindhoven.

PIOFA-taken

Dekking voor de bijdragen aan het SRE is voorzien in de meerjarenraming 2015-2017, zoals vastgesteld bij de begroting 2014 gemeente Helmond.

Vervolgstappen

De gemeentelijke vertegenwoordiger in de regioaad Samenwerkingsverband Regio Eindhoven kan op 25 juni 2014 ter vergadering van de regioaad het standpunt van de gemeenteraad van Helmond uitdragen.

Commissieadviezen

Wij stellen u voor in te stemmen met de zienswijze op de ontwerp begroting SRE 2015 zoals neergelegd in bijgevoegde brief.

Het advies van de raadscommissies Algemene bestuurlijke aangelegenheden en Middelen, ondersteuning en economie zal, na ontvangst, voor u ter inzage worden gelegd.

Burgemeester en wethouders van Helmond

De burgemeester

mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel

de secretaris

A.A.M. Marneffe RA

Bijlagen

- Programmabegroting 2015 van het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (voor raads- en commissieleden ter inzage in de visiekamer en ook te raadplegen via de website www.helmond.nl/gemeenteraad);
- Brief SRE "Informatie m.b.t. de vermogenspositie van het SRE", d.d. 17 februari 2014;
- concept brief aan het bestuur van het SRE.



Raadsbesluit 54
Vergadering 3 juni 2014

Gemeenteraad

De raad van de gemeente Helmond;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 6 mei 2014;
kennismemend van de bij brief van 24 maart 2014 toegezonden ontwerp programmabegroting 2015 van het Samenwerkingsverband regio Eindhoven;
gelet op artikel 35 Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 40 Regeling Samenwerkingsverband regio Eindhoven 2005;

besluit:

In te stemmen met de zienswijze op de ontwerp begroting SRE 2015 zoals neergelegd in bijgevoegde brief.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 3 juni 2014.

De raad voornoemd,
de voorzitter

de griffier